

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm, 2017-06-08

Remissvar

Betänkandet Ett öppnare och enklare system för tillträde till högskoleutbildning (SOU 2017:20)
U2017/01213/UH

KTH har fått ovanstående betänkande på remiss från utbildningsdepartementet.

KTH stödjer utredningens ambition om förenkling av nuvarande system och instämmer i förslagen:

- att meritpoängen avskaffas,
- att det inte längre blir tillåtet med konkurrenskomplettering av godkända betyg,
- att områdesbehörigheterna avskaffas men med bibehållen nationell särskild behörighet för utbildningar som leder till yrkesexamen,
- att behörighetsprov inrättas,
- att åldersbegränsning införs för högskoleprov,
- att giltighetstid kortas ned för högskoleprov och att antal möjliga prov under giltighetstiden blir färre,
- att möjlighet till viktning av högskoleprovets delar införs,
- att den tvingande andelen som antas via högskoleprov blir lägre, och
- att lokal urvalsgrund, med större flexibilitet, införs och att andelen som antas via denna kan vara så hög som 42%.

Övriga synpunkter

Vad gäller komplettering av gymnasiekurser ser KTH att situationer uppstår där en och samma sökande får olika meritvärde till olika sökalternativ. Förslaget innebär även olika regler för betygskomplettering mellan urvalsgrupper. KTH anser att detta motverkar utredningens syfte om förenkling av nuvarande system.

Meritvärdet skiljer sig åt om kurs som kompletteras (oavsett om den saknas eller lästs tidigare med underkänt betyg) krävs för särskild behörighet eller inte. Meritvärdet skiljer sig också åt om kurs kompletteras inom kommunal vuxenutbildning, vid folkhögskola eller inom behörighetsgivande förutbildning.

Vad gäller reell kompetens och validering för utbildning på grundnivå som vänder sig till nybörjare, ser KTH gärna en nationell samordning. Skälen är fler, dels är en nationell samordning totalt sett mer resurseffektiv och dels är det viktigt att det omdöme som ges blir korrekt i förhållande till övriga omdömen. Det finns en uppenbar risk att lärosäten beslutar om undantag för behörighetskrav snarare än att fastställa ett omdöme som fortsättningsvis ska gälla när person även söker utbildning vid andra lärosäten. KTH anser att det är rimligt att person som ansöker om reell kompetens och validering får betala för detta, motsvarande kostnad för deltagande i behörighetsprov.

Om person med godkänt omdöme från reell kompetens och validering får ansöka om förnyad bedömning, när t.ex. språkkunskaper förbättras, uppstår olika regler inom urvalsgruppen omdöme. Av det skälet bör även behörighetsprov få skrivas om.

Eventuellt kan omdöme baserat på reell kompetens, validering eller behörighetsprov ha begränsad giltighetstid eller inte få förnyas förrän efter ett visst antal år, vilket skulle vara mer analogt med resultat från högskoleprovet.

Det är viktigt att betänkandets förslag går hand i hand med delbetänkande En nationell strategi för validering (SOU 2017:18).

Utredningen föreslår en lång försöksverksamhet för behörighetsprovet. Det är svårt att uttolka om genomgången prov under försöksverksamheten, som påbörjas innan tillträdesutredningens övriga förslag träder i kraft och som fortsätter efter förslagen trätt i kraft, leder till giltigt omdöme (och inte får förnyas). Utformningen av behörighetsprovet måste även ske utifrån beprövad forskning för att inte missgynna sökande med funktionsnedsättning eller annan kulturell bakgrund.

KTH har utbildning som leder till "dubbla yrkesexamina", civilingenjör och ämneslärare för arbete i gymnasieskolan. Det finns även planer för en utbildning som leder till högskoleingenjör och ämneslärare för arbete i grundskolans årskurs 7-9. Dessa "kombinationsutbildningar" måste beaktas vid framtagning av särskild behörighet till utbildning som leder till yrkesexamen.

Med borttagning av meritpoäng är det intressant att reflektera över de val av kurser som kommer att göras av rent intresse snarare än, som eventuellt tidigare, av taktiska skäl. Innehållet i KTH:s utbildningar påverkas inte av om studenter läser matematik 5 eller inte men däremot kan genomströmningen påverkas negativt. De kurser som i stället läses kan tillföra annan kunskap och kompetens som leder till studieframgång inom vald utbildning.

Detta remissvar har utarbetats av en arbetsgrupp, tillsatt av KTH:s prodekanus (V-2017-0361). I arbetsgruppen har ingått personal från tre avdelningar inom KTH:s universitetsförvaltning, en representant från Tekniska Högskolans Studentkår (THS) samt grundutbildningsansvarig vid skolan för teknikvetenskap.

KTH överlämnar härmed detta yttrande som sitt remissvar.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad rektor i närvaro av KTH:s förvaltningschef, efter föredragning av gruppchef för antagningsgruppen. Närvarande därutöver var Tekniska Högskolans Studentkårs (THS) ordförande.

Sigbritt Karlsson
Rektor